

ಆಕರ್ಷಕ ಬಂದಣಿಗೆ ಹೂವು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಡುಪಿಯ ರೆಂಜಾಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತಾಗ, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬಂದಣಿಕೆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿತು. ಹಲಸಿನ ಮರ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಂಡದ ಮರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಆ ಮರವನ್ನಷ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ ಇದೊಂದು ಪರಾವಲಂಬಿ ಸಸ್ಯ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಣಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ನಂಗ ಎಂದೂ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಓಪತ್ತಿಮಾಲೆ ಎಂದೂ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಪರಾವಲಂಬಿ ಜೀವಿಯಿಂದಾಗಿ ಮೂಲಮರ ಫಲ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಮರದ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅರಳುವ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ ಮಾಲೆಯಂತಹ ಹೂವುಗಳು ಆತ್ಮಕರ್ಷಕವೆನಿಸಿ ಇವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಈ ಹೂವು ಮುಡಿದು ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವೈಯಾರದಿಂದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರೆಗೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ, 'ಓಪತ್ತಿಮಾಲೆಯವಳು' ಎಂದು ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಿಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ!

—ರಮಣ್ ಶೆಟ್ಟಿ ರೆಂಜಾಳ್, ಮುಂಬೈ

ಬುಲ್ ಬುಲ್ ಹಾಡಾಕಿಲ್ಲಾ?

ಪಿಕೋನೋಟಸ್ ಕೇಫರ್ ಎಂಬ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಈ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಪಿಕಳಾರ, ಪಿಕಲಿಹಕ್ಕಿ, ಬುಲ್ ಬುಲ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಬೂದುಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದುಬಣ್ಣದ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಮಚ್ಚೆಗಳು, ಬಾಲದ ತಳದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು, ತುದಿಗೆ ಬಿಳಿಯಂಚು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪಾದ ಕಾಲುಗಳಿರುವ ಈ ಹಕ್ಕಿ ಕುರುಚಲು ಕಾಡು, ತೋಟ, ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾರುವುದು ಅಪರೂಪವಾದರೂ ಧ್ವನಿ ತುಂಬಾ ಇಂಪು ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯಕರ. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಮತ್ತು ಬೀಜಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹುಮುಖ್ಯ.

—ಪ.ನಾ. ಹಳ್ಳಿ ಹರೀಶ್ ಕುಮಾರ್, ತುಮಕೂರು

ಭದ್ರವೇಷದ ಪತಂಗ

ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ವಿಶೇಷ ವೈಖರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಜೀವನ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಂತತಿ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೈತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಈ ಗೂಡು ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತಿದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಚೀಲವೊಂದು ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಏನಿದು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಕಂಡದ್ದು ಗೂಡು. ಚಿಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಪತಂಗಗಳ ಜೀವನ ಚಕ್ರವು ಮೊಟ್ಟೆ, ಕಂಬಳಿಹುಳು, ಕವಚ (ಪ್ಯೂಪ) ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಹಂತಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಬ್ಯಾಗ್‌ವರ್ಮ್ ಎಂಬ ಪತಂಗ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಡುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮರಿ ತನ್ನ ಜೊಲ್ಲಿನಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸುತ್ತಾ ತನಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಸದ ಚೀಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಪತಂಗದ ಕಂಬಳಿಹುಳು ಈ ಚೀಲದ ಒಳಗಿದ್ದು, ಚೀಲದ ಬುಡದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ತಲೆ ಹೊರಗೆಹಾಕಿ ಗಿಡದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಗಿಡದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತನ್ನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಬರುವ ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕಂಬಳಿಹುಳು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿರುವ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭದ್ರವೇಷ ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೋ ಒಣಗಿದ ಕಡ್ಡಿಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ ಎಂದು ಬೇಟೆಗಾರ ಪ್ರಾಣಿ ಇದರತ್ತ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸೈಕಿಡೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಈ ಪತಂಗದಲ್ಲಿ 1350 ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆಯಂತೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ದಾರ ಹೆಣೆಯುತ್ತದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಸದ ಚೀಲ ತಯಾರಾಗುವುದು. ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ನಂತರ ವಯಸ್ಕ ಹುಳು ಈ ಚೀಲದಿಂದ ಹೊರಹಾರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಸ್ಮಯಗಳು ಅವಿಷ್ಕವೆಯೋ?

—ಡಾ. ಎಸ್. ಶಿಶುಪಾಲ, ದಾವಣಗೆರೆ